

Матеріали

**VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

**23–24 Листопада 2022 року,
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

23–24 листопада 2022 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2022

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 23–24 листопада, 2022 р. Полтава, 2022. 149 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Локес-Крупка Т. П., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, професор кафедри; *Карішева Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент, *Зарицький С. М.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 22 листопада 2022 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

НЕЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Боднар О. О. РЕГІОНАРНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ІХТІОЛУ У КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ КОРІВ ЗА ГОСТРОГО ЕНДОМЕТРИТУ	11
Боднар О. О., Керничний С. П. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИБІОТИКОТЕРАПІЇ ПРИ ГНІЙНОМУ ЕНДОМЕТРИТІ У КОРІВ	13
Бондаренко Л. В., Мерзлов С. В., Слепньов О. Л. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ГОДІВЛІ КРЕВЕТКИ MACROBRACHIUM ROSENBERGII ПРИ ПРОМИСЛОВОМУ ВИРОЩУВАННІ	15
Гончар Р. О., Канівець Н. С. КОПРОСТАЗ У ДРІБНИХ ТВАРИН	17
Григоришина В. В., Грищук Г. П. ДИНАМІКА ГЕМАТОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ХВОРИХ НА ПІОМЕТРУ СУК ДО ТА ПІСЛЯ ЛІКУВАННЯ	18
Грушанська Н. Г., Андрусина І. М., Літвінчук Ю. В. КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ ОБМІНУ РЕЧОВИН У ЛАКТУЮЧИХ СВИНОМАТОК	20
Дереза Ю. Ф., Локес-Крупка Т. П. ХАРЧОВА ПІДТРИМКА КОТІВ І СОБАК ЗА КРИТИЧНИХ СТАНІВ	22
Дмитренко Н. І., Боркун Т. В. ЗМІНИ СКЛАДУ КРОВІ ТА СЕЧІ У КОТІВ З ГОСТРОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ НИРОК	24
Zhelavskiy M. M. DELIVERY TACTICS OF LABOR IN DOGS AND CATS AT DYSTOCIA	26
Zhelavskiy M. M. EMERGENCY TREATMENT OF CRITICAL CONDITIONS IN DOGS AND CATS WITH ECLAMPSIA	28
Zhelavskiy M. M. MODERN PROTOCOLS OF FERTILITY CONTROL IN CATS AND DOGS	30
Zhelavskiy M. M., Kernychnyi S. P., Betlinska T. V. MANAGEMENT OF TREATMENT OF COWS AND SHEEP WITH PREECLAMPSIA	32

дослідної групи встановлено вірогідно вищий вміст кальцію в 1,4 раза ($3,00 \pm 0,05$ ммоль/л) порівняно з контролем ($2,10 \pm 0,04$ ммоль/л) і значне покращення показника співвідношення кальцію до фосфору, чого не встановлено у свиноматок першої дослідної групи. Одержані результати свідчать про ефективну дію препарату Суілактомін на мінеральний обмін в організмі свиноматок в період лактації.

Заслуговують на увагу результати щодо активності окремих індикаторних ферментів в сироватці крові тварин. Так, в сироватці крові свиноматок другої дослідної групи активність аспартат- і аланінамінотрансферази на 28-му добу досліджень знаходилась в межах оптимальних фізіологічних величин і була вірогідно нижчою 1,2 і 1,3 раза ($41,8 \pm 0,4$ та $32,6 \pm 0,4$ Од/л), порівняно з контролем ($49,9 \pm 0,53$ та $43,7 \pm 1,4$ Од/л відповідно).

Таким чином, одержані нами результати свідчать про те, що препарат Суілактомін є ефективним засобом корекції порушень обмінних процесів в організмі лактуючих свиноматок, що дозволяє рекомендувати його до використання з метою ветеринарного забезпечення галузі свинарства.

УДК: 591.53:616.614.2

Дережа Ю. Ф., здобувачка наукового ступеня доктор філософії

Локес-Крупка Т. П., кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: yuliia.fedorchak@pdaa.edu.ua

ХАРЧОВА ПІДТРИМКА КОТІВ І СОБАК ЗА КРИТИЧНИХ СТАНІВ

Актуальність. Штучне вигодовування вважається обов'язковою частиною лікування важкохворих тварин. Існує низка причин, чому критично хворі тварини піддаються високому ризику розвитку вторинної гіпотрофії. Окрім всього, вони зазнають певних метаболічних порушень, що ще більше збільшує ризики. Оскільки гіпотрофія у тварин може розвинути дуже швидко, вкрай важливо виявити таких хворих і почати штучне вигодовування. Актуальність цього огляду полягає у з'ясуванні наслідків неадекватної годівлі тварин та обґрунтування рекомендацій для початку заходів штучного вигодовування.

Постановка проблеми. Існує ряд вторинних патологічних станів, які виникають при лікуванні важкохворих, пов'язані з порушенням функції внутрішніх органів (наприклад, кишкова непрохідність, діарея, азотемія), клінічними ознаками шлунково-кишкової непереносимості, метаболічними ускладненнями, наявністю супутніх захворювань. Крім того, відсутність повноцінної годівлі тільки погіршить стан хворих котів і собак. За даними літератури, тривала перерва в годівлі негативно позначається на азотистому балансі і прискорює катаболічний стан, який важко повернути назад навіть за відновлення живлення. За відсутності ентерального живлення розвиваються патології шлунково-кишкового тракту, такі як кишкова непрохідність і втрата бар'єрних функцій слизової оболонки. Порушення годівлі впливає на здатність організму синтезувати важливі речовини, наприклад, альбумін, що в свою чергу впливає на фармакокінетику ліків. Тому дуже важливо застосовувати

у практиці лікаря ветеринарної медицини раннє штучне вигодовування важкохворих тварин.

Аналіз методик дослідження. Однією з основних метаболічних змін, які супроводжують критичні захворювання, є катаболізм білків організму. На початкових етапах голодування в здоровому організмі як основне джерело енергії використовуються запаси глікогену. Після їх виснаження відбувається зсув метаболізму в бік переважного використання запасів жирового депо, що дозволяє уникнути катаболічного впливу на м'язову тканину (Локес-Крупка, 2019). Запаси глікогену швидко виснажуються, особливо у виражених хижаків, таких як коти, і це може призвести до ранньої мобілізації амінокислот із м'язових запасів. Оскільки в організмі котів відбувається постійний глюконеогенез, мобілізація амінокислот з м'язів більш виражена, ніж у інших видів тварин. Сучасні дослідження свідчать, що у відділеннях інтенсивної терапії до 66% пацієнтів не отримували адекватної годівлі. Було підтверджено, що у собак після 3 днів голодування відбуваються такі ж метаболічні зміни, як і при голодуванні людини. У здорових котів імунна функція може погіршитися вже на 4-й день гострого голодування, тому для всіх хворих котів із недостатнім споживанням корму протягом більше 3 днів рекомендується штучне вигодовування. (Blackwell, 2012).

Наступним етапом є визначення чи в достатній кількості відбувається добровільне споживання корму. Для цього враховують цільову кількість калорій, раціон і графік годівлі. Це дозволить точно визначити, скільки корму можна запропонувати тварині. Рекомендовано забезпечувати годівлю через травну систему, якщо вона повноцінно функціонує. Особливу увагу приділяють оцінці здатності тварини переносити ентеральну годівлю. Додаткова парентеральна годівля застосовується лише тоді, коли ентеральне харчування не може забезпечити щонайменше 50% енергетичних потреб kota. Варто зазначити, що стан гідратації, електролітний дисбаланс і порушення кислотно-лужного балансу повинні бути усунені перед початком графіка годівлі, і тварина має бути гемодинамічно стабільною (Karyl J. Hurley, 2007). Дослідження на собаках з геморагічним гастроентеритом і гострим панкреатитом підтверджують припущення про те, що раннє втручання в харчування добре переноситься з невеликими ускладненнями. Відсутність будь-яких серйозних наслідків для раннього початку годівлі в даному дослідженні спростувала міф про те, що рання годівля загрожує розвитку вторинних ускладнень (Jamie M. Burkitt Creedon, 2012). Визначення методу штучного вигодовування є важливим етапом у годівлі важкохворих.

Шляхи штучної годівлі прийнято поділяти на ентеральні та парентеральні. Ентеральний шлях включає назофагеальний, назогастральний, езофанеальний, гастральний зонди для годівлі, тоді як парентеральний шлях передбачає введення через периферичні та центральні венозні катетери (Jamie M. Burkitt Creedon, 2012). Шлях, обраний для кожної тварини, у кінцевому підсумку буде залежати від загального стану тварини, очікуваної тривалості штучного вигодовування та розгляду переваг і недоліків шляхів введення. Сучасні рекомендації пропонують розпочинати штучне вигодовування, як тільки це здається безпечним, причому початковою метою є потреба в енергії в стані спокою. Інші потреби в харчуванні залежатимуть від захворювання тварини, клінічної картини та лабораторних параметрів (Daniel Chan, 2006). У даний час енергетична потреба у стані спокою використовується як початкова оцінка енергетичних потреб у важкохворих тварин. Рекомендації по використанню кормів для штучного вигодовування залежать від потреб тварини.

Пробний корм має бути калорійним, поживним (1-2 ккал/мл) і легко засвоюваним, для використання менших об'ємів.

Висновки. За критичних станів тварин альтернативна годівля відіграє вкрай важливу, хоч і не основну роль. Однак серйозність патології, порушений метаболізм і недосконала годівля піддають тяжкохворих тварин високому ризику гіпотрофії під час госпіталізації. Правильне визначення плану годівлі може бути ключовим фактором успішного одужання важкохворих котів і собак. Технології штучного вигодовування вдосконалюються, що дає підстави для забезпечення оптимальної годівлі та швидше одужання важкохворих тварин.

УДК 614.9:636.09:636.8:616.6

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент

Боркун Т. В., здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: nadiia.dmytrenko@pdaa.edu.ua

ЗМІНИ СКЛАДУ КРОВІ ТА СЕЧІ У КОТІВ З ГОСТРОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ НИРОК

Вступ. Нирки є основними видільними органами. Основна їхня функція полягає в постійному видаленні з організму кінцевих продуктів метаболізму, сторонніх і токсичних речовин. Вони беруть участь у регуляції об'єму та тиску крові. Підтримуються сталість осмотичного тиску крові, її іонного складу, кислотно-лужна рівновага. Нирки регулюють метаболізм білків, жирів, вуглеводів, впливають на зсідання крові та еритропоез. У них відбувається синтез ферментів і активних речовин (ренін, брадикініну, урокіназа, еритрогенін, вітамін Д₃ та ін.). (Бакалюк, 2000; Левченко 2002; Johanna Heseltine, 2019)

Патологія нирок у котів часто має латентний перебіг, що утруднює постановку діагнозу. При цьому значно зростає роль лабораторної діагностики патології. Дослідження показників сироватки крові та сечі при хворобах нирок є важливим та актуальним етапом для діагностики патології та призначення відповідного лікування. (Жарко, 2021; Комір, 2021; Левченко 2002; Johanna Heseltine, 2019).

Мета дослідження. Визначити зміни складу крові та сечі при гострій недостатності нирок у домашніх котів.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводилися на базі клініки ветеринарної медицини «Шанс», яка розташована у місті Черкаси за адресою вулиця Володимира Ложешнікова 17. Для дослідження було взято вибірку тварин різного віку, породи, статі, вгодованості, темпераменту та умов утримання. Діагноз на гостру недостатність нирок встановлювали на підставі анамнестичних даних, результатів первинного огляду тварини, загального стану, ментального статусу, температури, пульсу, дихання, пальпації черевної стінки та нирок включно. Дослідження крові проводили за допомогою аналізатора SAPPHIRE – 400 (Японія) реактиви ф. HUMAN (Німеччина). Проводили дослідження сечі отриманої під час природного випорожнення або шляхом катетеризації. Сечу досліджували під мікроскопом